

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

HANDBOK FÖR SOCIALA ARBETARE

Projekt

S.M.E.

Projektnummer: 2017-1-SE01-KA202-034586

Intellektuell produktion 4

Europeiska kommissionens stöd för produktionen av denna publikation utgör inte ett stöd för innehållet som återspeglar författarnas åsikter, och kommissionen kan inte hållas ansvarig för användning av informationen i denna produktion.

Denna resurs producerades som ett resultat av projektet Skills for Migrant Entrepreneurs Erasmus Plus.

Migranter eller flyktingar kan representera en viktig arbetskraft för värdländerna i EU och de kan också hjälpa dessa länders ekonomi, särskilt om det skulle vara möjligt att utbilda dem att bli egenföretagare. EU har insett att integrationen av invandrare spelar en avgörande roll: mänskligt kapital är en mycket viktig nyckel till innovation i regionerna och värdländerna, resultat och forskning har visat att mänskligt kapital som kommer från kvalificerade immigranter är en viktig källa till innovation i värdländerna.

Projektet vill realisera verktyg för att stödja integrationen genom att ge vägledning och information till socialarbetare som arbetar nära på fältet med invandrare och flyktingar.

Index	0
Förinformation för socialarbetare	4
Varför behövs en handbok?	4
Definitioner och terminologi	5
Flyktingar	5
Asylsökande	5
Statslösa	6
Invandrare	6
Internflykting	6
Vilka värdländer kommer flyktingar från?	7
Konsekvenser för socialarbetare	8
<i>OFFENTLIGA TJÄNSTER: INITIATIV KIRNG FÄRDIGHETER, KOMPETENS OCH KVALIFICERINGAR FÖR FLYKTINGAR ASYLSÖKANDE</i>	9
Svensk etableringsreform	10
Kulturella kompetenser för socialt arbete	12
Vad är kultur?	12
Integration	13
Interkulturalitet	13
Diskrimineringsprocessen	13
Diskriminering	14
Exempel på konceptet	14
Socialt arbete som en anti-diskriminerande praxis	15
EKONOMISK VÄLBEFINNANDE FÖR FLYKTINGAR:	16
VAD ÄR EKONOMISK VÄLBEFINNANDE	17

FAKTORER SOM PÅVERKAR EKONOMISK VÄLBEFINNANDE	17
Metoder för att stödja flyktingar	18
FRANKRIKE: Singa	18
ENGLAND: Techfugees	18
LUXEMBOURG: Association de Soutien aux Travailleurs Immigrés (ASTI)	18
ITALIEN: Associazione di promozione sociale Cambalache	19
<i>Quanta Risorse Umane</i>	19
Språkinläring för flyktingar	20
Att lära sig ett andraspråk.	20
Barn och språk	20
Faktorer som påverkar barns utbildning	21
UTBILDNING AV VUXNA FLYKTINGAR	22
"Börja från 0"	22
UTBILDNINGSFAMGÅNGAR FÖR BARN	23
Flyktingarnas psykologiska upplevelser	24
Integrationsmodell för flyktingbosättningar	26
Socialarbetare inom ett tvärvetenskapligt team	27
Sammanfattning och slutsatser	27
Bibliografi	28

Förinformation för socialarbetare

Varför behövs en handbok?

Under de senaste åren har flyktingars situation varit en allvarlig fråga i hela Europa och diskuteras och debatterats kontinuerligt i media. Därför syftar socialarbetare på att utveckla sina kunskaper och färdigheter så att de effektivt kan erbjuda stöd och vägledning till individer som har flytt från sitt vädland och är i behov av stöd. Som yrke har socialt arbete förmågan att ta fram lösningar och tjänster för flyktingar; känslomässigt, intrapersonligt och interpersonligt stöd samt hjälpa till med den byråkratiska registreringsprocessen och vägleda dem genom det sociala välfärdssystemet. Som socialarbetare är din roll avgörande eftersom du har förmågan att svara på flyktingarnas komplexa behov, men inte bara på en individuell "person till person"-basis. Socialt arbete som yrke är en helhetssyn som ser det bredare sammanhanget och utmaningarna med familjedynamik och sociala institutioner.

Socialt arbete som ett yrke och dess värderingar och praxis samt etik erkänner både social rättvisa och värdighet och även vikten av varje individuell person. Speciellt socialt arbete med flyktingar erkänner vikten av att skydda och tillhandahålla system som är väl ansedda och lämpliga.

Följande guide ger socialarbetare viktig information om flyktingar och invandrare. Flyktingar är inte en homogen grupp och inkluderar människor med olika bakgrunder, kön, mångfald, åldrar och socioekonomiska statyer. När man beaktar dessa faktorer måste socialarbetare vara medvetna om flera faktorer som skiljer människor från andra, trots att de delar samma etnicitet eller bakgrund är varje individs erfarenheter unika. Detta material kommer samvetsgrant att förmedla mångfalden och utmaningarna med att arbeta med denna målgrupp.

Denna guide innehåller;

- Tips för god praxis
- Teoretisk kunskap och nyckeldefinitioner
- System och metoder för att underlätta arbetet

Definitioner och terminologi

Flyktingar

Flyktingar är människor som inte kan återvända till sitt ursprungsland på grund av en välgrundad rädsla för förföljelse, konflikt, våld eller andra omständigheter som allvarligt har störts den allmänna ordningen och som ett resultat kräver internationellt skydd. [1]

Flyktingar är specifikt definierade och skyddade i internationell rätt. Deras situation är ofta så farlig och outhärdlig att de korsar nationella gränser för att söka säkerhet i närliggande länder och därmed blir internationellt erkända som "flyktingar" med tillgång till bistånd från stater, UNHCR och relevanta organisationer. De är så erkända just för att det är för farligt för dem att återvända hem, och de behöver därför skydd någon annanstans. För dessa personer innebär nekande av asyl potentiella dödliga konsekvenser. [2]

Flyktingar under skydd av folkrätten och artikel 14 i deklarationen om de mänskliga rättigheterna säger tydligt att "Alla har rätt att söka och nyttja asyl i andra länder under förföljelse." [3].

Asylsökande

En asylsökande är någon som också söker internationellt skydd mot faror i sitt hemland, men vars anspråk på flyktingstatus inte har fastställts juridiskt. Asylsökande måste ansöka om skydd i destinationslandet - vilket betyder att de måste anlända till eller korsa en gräns för att ansöka. [4]

Termen migrant kan förstås som "alla personer som tillfälligt eller permanent bor i ett land där han eller hon inte föddes och har förvärvat några betydande sociala band till detta land. Uttrycket "migrant" bör förstås som att det täcker alla fall där beslutet att migrera fattas frivilligt av den berörda personen, av skäl av "personlig bekvämlighet" och utan ingripande av en extern tvingande faktor. Den särskilda rapporten av kommissionen för mänskliga rättigheterna har föreslagit att följande personer ska betraktas som migranter:

(a) Personer som befinner sig utanför territoriet i den stat där de är medborgare, som inte omfattas av dess rättsliga skydd och är inom en annan stats territorium;

(b) Personer som inte åtnjuter det allmänna rättsliga erkännandet av rättigheter som är inneboende i att värdlandet beviljar status som flykting, naturaliserad person eller liknande status.

(c) Personer som inte åtnjuter varken allmänt rättsligt skydd av sina grundläggande rättigheter i kraft av diplomatiska avtal, visum eller avtal. [5]

Statslösa

Statslös personer är någon som inte betraktas som medborgare av en stat under dess lagstiftning. Statslösa personer har samma rättigheter som medborgare när det gäller religionsfrihet och utbildning för sina barn. För ett antal andra rättigheter, såsom föreningsrätten, rätten till anställning och bostäder, föreskrivs att statslösa personer åtminstone ska ha samma behandling som andra icke-medborgare. [6] Medborgarskap är den rättsliga bindningen mellan en regering och en individ och möjliggör vissa politiska, ekonomiska, sociala och andra rättigheter för individen, såväl som regeringens och medborgarnas ansvar. En person kan bli statslös på grund av olika skäl, inklusive värdlandets styrelse, juridiska, tekniska eller administrativa beslut eller övervakning. Den universella förklaringen om mänskliga rättigheter understryker att "Alla har rätt till en nationalitet." [7]

Invandrare

En invandrare är någon som tar ett medvetet beslut att lämna sitt hem och flytta till ett främmande land med avsikt att bosätta sig där. Invandrare undersöker sina destinationer, utforskar anställningsmöjligheter och studerar språket i det land där de planerar att bo. Det viktigaste är att de är fria att återvända hem när de väljer det. [8] Invandrare avser de som har flyttat till ett främmande land med avsikt att bosätta sig där. [9]

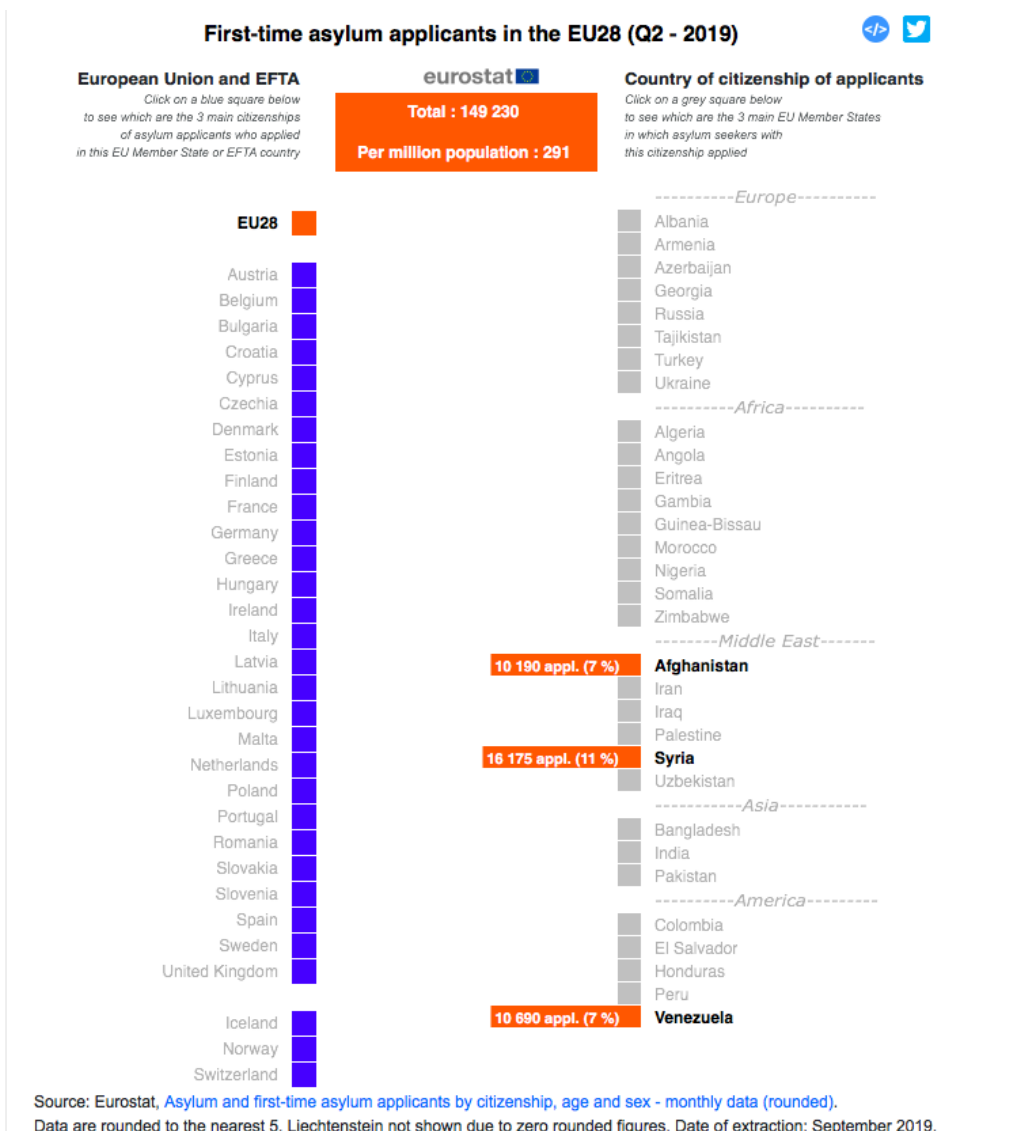
Internflykting

En internt fördriven person, eller IDP, är någon som har tvingats fly från sitt hem men aldrig passerar en internationell gräns. Dessa individer söker säkerhet var som helst de hittar den i närliggande städer, skolor, bosättningar, interna läger, till och med skogar och åkrar. IDP:er, som inkluderar människor som fördrivs av interna strider och naturkatastrofer, är den största gruppen som UNHCR bistår. Till skillnad från flyktingar är IDP:er inte skyddade av internationellt rätt eller berättigade att få många typer av stöd eftersom de är under rättsligt skydd av sin egen regering. [10]

Flyktingar har upplevt många extremt stressande händelser på grund av politiskt eller religiöst förtryck, krig, migration och vidarebosättning. Innan flyktingar tvingas fly, kan de uppleva fängelse, tortyr, förlust av egendom, undernäring, fysiskt övergrepp, extrem rädsla, våldtäkt och förlust av försörjning. Flyktprocessen kan pågå dagar eller år. Under flykten separeras flyktingar ofta från familjemedlemmar, rånas, tvingas att orsaka smärta eller döda, bevittna tortyr eller döda och/eller förlora nära familjemedlemmar eller vänner och uthärdar extremt hårda miljöförhållanden. Den kanske mest betydande effekten från alla erfarenheter som

flyktingar upplever är att ha svikits, antingen av sitt eget folk, av fiendens styrkor eller av politiken i deras värld i allmänhet. Att andras misantropiska handlingar blir en viktig faktor som kontrollerar flyktingarnas liv har betydande konsekvenser för hälsan och för deras förmåga att utveckla förtroendefyllda mellanmänniska relationer, som är avgörande för återbosättning och återhämtning. När flyktingar flyttar till ett värdland, som oftast befinner sig på en plats som inte är av flyktingens val, måste flyktingen anpassa sig till en ny plats och språk under osäkra omständigheter och med osäkra framtider. Att återupprätta ett hem och en identitet, samtidigt som man försöker jonglera uppgifterna i det dagliga livet, är ännu en viktig utmaning som flyktingen måste ta sig till. [11]

Vilka värdländer kommer flyktingar från?

Five main citizenships of (non-EU) asylum applicants, 2018
(number of first time applicants, rounded figures)

Belgium		Bulgaria		Czechia		Denmark	
Syria	2 770	Afghanistan	1 065	Ukraine	280	Eritrea	67
Palestine	2 420	Iraq	620	Cuba	145	Syria	60
Afghanistan	1 045	Syria	495	Georgia	140	Georgia	40
Guinea	1 000	Pakistan	160	Armenia	100	Iran	19
Iraq	895	Iran	35	Uzbekistan	90	Morocco	17
Other	10 000	Other	90	Other	600	Other	1 41
Germany		Estonia		Ireland		Greece	
Syria	44 165	Ukraine	15	Albania	460	Syria	13 14
Iraq	16 330	Russia	10	Georgia	450	Afghanistan	11 82
Iran	10 855	Egypt	10	Syria	330	Iraq	9 64
Nigeria	10 170	Pakistan	10	Zimbabwe	280	Pakistan	7 18
Turkey	10 160	Bangladesh	5	Nigeria	250	Turkey	4 82
Other	70 205	Other	40	Other	1 895	Other	18 36
Spain		France		Croatia		Italy	
Venezuela	19 070	Afghanistan	10 205	Afghanistan	170	Pakistan	7 31
Colombia	8 465	Albania	8 280	Iran	120	Nigeria	5 14
Syria	2 725	Georgia	6 750	Syria	80	Bangladesh	4 16
Honduras	2 400	Guinea	6 625	Algeria	65	Ukraine	2 48
El Salvador	2 240	Ivory Coast	5 280	Iraq	55	Senegal	2 44
Other	17 830	Other	73 350	Other	190	Other	27 61
Cyprus		Latvia		Lithuania		Luxembourg	
Syria	1 970	Russia	50	Tajikistan	120	Eritrea	41
India	870	Iraq	20	Russia	50	Syria	28
Bangladesh	615	Azerbaijan	15	Iraq	35	Iraq	18
Pakistan	580	Egypt	10	Azerbaijan	25	Afghanistan	18
Cameroon	500	Vietnam	10	Turkey	20	Georgia	13
Other	3 080	Other	75	Other	135	Other	1 03
Hungary		Malta		Netherlands		Austria	
Afghanistan	270	Syria	455	Syria	2 960	Syria	3 27
Iraq	215	Somalia	310	Iran	1 870	Afghanistan	1 73
Syria	50	Libya	305	Eritrea	1 410	Iran	1 04
Iran	30	Sudan	170	Turkey	1 300	Russia	67
Pakistan	20	Bangladesh	150	Algeria	1 270	Iraq	63
Other	45	Other	640	Other	11 655	Other	4 03
Poland		Portugal		Romania		Slovenia	
Russia	1 600	Angola	225	Iraq	970	Pakistan	77
Ukraine	225	Ukraine	135	Syria	350	Algeria	47
Iraq	65	Democratic Republic of the Congo	130	Iran	140	Afghanistan	45
Turkey	55	Guinea	70	Bangladesh	80	Morocco	17
Afghanistan	40	Pakistan	50	Turkey	65	Iran	16
Other	425	Other	625	Other	340	Other	76
Slovakia		Finland		Sweden		United Kingdom	
Afghanistan	30	Iraq	565	Syria	2 615	Iran	3 95
Yemen	20	Russia	455	Iran	1 095	Iraq	3 59
Azerbaijan	15	Turkey	285	Iraq	1 065	Pakistan	2 57
Iran	15	Iran	230	Georgia	1 040	Albania	2 37
Iraq	15	Somalia	155	Eritrea	750	Eritrea	2 19
Other	55	Other	1 280	Other	11 505	Other	22 59
Iceland		Liechtenstein		Norway		Switzerland	
Iraq	110	Serbia	25	Turkey	770	Eritrea	2 49
Albania	90	Georgia	25	Iran	415	Syria	1 19
Somalia	50	Belarus	20	Eritrea	220	Afghanistan	1 12
Afghanistan	45	North Macedonia	10	Iran	110	Turkey	92
Pakistan	40	Ukraine	10	Iraq	95	Georgia	80
Other	390	Other	55	Other	920	Other	6 92

Source: Eurostat (online data code: migr_asyapptza)

eurostat

Konsekvenser för socialarbetare

Det är viktigt att du som socialarbetare förstår personens individuella migrationsstatus. Detta säkerställer att du;

- Bättre förstå deras behov och problem. Exempel: Om du arbetar med en asylsökande bör du förvänta dig att de har en märkbar ångest när de går igenom asylprocessen. *De kan uttryckas i oro över att skickas tillbaka till sitt ursprungsland och inte kunna sätta några långsiktiga mål eller planera för framtiden. De kan se livet på en "dag för dag"-basis och som socialarbetare bör du anpassa dig till dessa behov.*

▸ Fastställa deras berättigande till tjänster. Exempel: Många asylsökande har ingen dokumentation om sina formella kvalifikationer eller dokument som bevisar deras identitet. *En stor mängd asylsökande har ingen formell behörighet men har praktiska färdigheter och erfarenhet inom flera arbetsområden och utbildningsområden. "...Det finns ett behov av att hitta lösningar som gör det möjligt för flyktingar att få sina formella kvalifikationer erkända och (icke- och informella) färdigheter och kompetenser utvärderas. Enligt sysselsättning, sociala frågor och integration (2017) För offentliga anställda är validering av färdigheter och kvalifikationer nödvändig för planering och tillhandahållande av tjänster och för att bygga effektiva relationer med arbetsgivare.*

Se avsnittet OFFENTLIGA TJÄNSTER: INITATIV KIRNG FÄRDIGHETER, KOMPETENS OCH KVALIFICERINGAR FÖR FLYKTINGAR ASYLSÖKANDE för mer detaljerad information

OFFENTLIGA TJÄNSTER: INITATIV KIRNG FÄRDIGHETER, KOMPETENS OCH KVALIFICERINGAR FÖR FLYKTINGAR ASYLSÖKANDE

Enligt © Europeiska unionen, 2017, varierar den offentliga arbetsförmedlingen beroende på den nationella kontexten eftersom "Arbetsförmedlingen spelar olika roller i integrationsprocessen på arbetsmarknaden och kommer in i olika stadier som påverkar dess olika tjänster och resurser."

"Det svenska arbetsförmedlingens mandat är till exempel mer långtgående än i de flesta andra värdländer eftersom den svenska Arbetsförmedlingen har ett stort ansvar för genomförandet av introduktionslagen. När en permanent eller tillfällig skyddsstatus har tilldelats utarbetar svenska arbetsförmedlingen en individuellt anpassad tvåårig integrationsplan med heltidsdeltagande och individuella karriärplan som täcker t.ex. språk- och medborgarundervisning och åtgärder som förbereder sig för vidareutbildning, utbildning eller arbete. Arbetsförmedlingens mandat i Danmark och Norge (där liknande fleråriga introduktionsprogram finns) är mindre omfattande och arbetsförmedlingen engageras i ett senare skede. Den norska arbets- och välfärdstjänsten (NAV) kontrollerar till exempel om några av arbetsmarknadsåtgärderna kan användas

eller anpassas till introduktionsprogrammet och bedömer behovet av hjälp. Den så kallade etableringsreformen (december 2010) överförde ansvaret för integrationen av nyanlända flyktingar från kommunerna till centralregeringen, det vill säga arbetsförmedlingen. Reformen var motiverad av oro över den låga sysselsättningsnivån och långsam integration av flyktingar (Anderson Joonas et al., 2016). Eftersom arbetsförmedlingen överväldigades med en så central samordningsroll, har ny lagstiftning, som trädde i kraft den 1 mars 2016, stärkt kommunernas roll. Enligt den nya lagen är kommuner skyldiga att bosätta migranter: som beviljas asyl och ersätter ett system enligt vilket kommuner deltog i mottagning endast på frivillig basis i programmets sista etapp. I de flesta andra värdländer är arbetsförmedlingen vanligtvis ansvarig för jobbmatchning och kompetensutveckling för flyktingar som redan har beviljats skyddsstatus och som är registrerade i arbetsförmedlingen. I Italien har den nyligen inrättade arbetsförmedlingen, ANPAL (National Agency for Active Labor Market Policies), ännu inte varit involverad i integrationsprocessen men kommer antagligen att engagera sig mer i integrationsåtgärder i framtiden, särskilt i kompetensvaliderings- och kvalificeringsprocesser. (EU-kommissionen, 2016).

Svensk etableringsreform

Sverige är det land med det största antalet asylsökande i EU jämfört med antalet invånare. Sverige berömdes, liksom Tyskland, som ett bra exempel på ansvarsfullt mottagande av flyktingar och dess stöd till FN:s högkommissionär för flyktingar.

Flyktingarnas integrationsprocess ansågs dock för långsam. Det är anledningen till att en etableringsreform gjordes 2010 för att underlätta och påskynda integrationen av vissa nyanlända invandrare på arbetsmarknaden och samhället.

För det första har etableringsreformen överfört ansvaret för integrationen av nyanlända flyktingar från kommunerna till centralregeringen, det vill säga den offentliga arbetsförmedlingen.

Alla nyanlända i målgruppen (nya invandrare 20-64 år som har fått uppehållstillstånd av flyktingskäl eller för familjeåterförening med en flykting och som inte är sjuka, på heltid eller arbetar heltid eller går i skolan) bör registrera sig hos den offentliga arbetsförmedlingen.

De ska erbjuda etableringssamtal. Detta hjälper den nyanlända att lättare kommunicera sina behov med arbetsförmedlingen. Under dessa etableringssamtal får deltagarna möjlighet att förklara och validera erfarenhet, kvalifikationer och behov och arbetsförmedlingen har därmed en tydligare bild av individernas kvalifikationer och behöver skriva samman en etableringsplan.

Denna plan täcker högst 24 månader och inkluderar svenska för invandrare, orientering om det svenska samhället och åtgärder för att förbereda deltagaren för arbete. Arbetsförmedlingen ansvarar också för att hjälpa flyktingar att hitta bostäder vid behov. Som ett resultat stärks fokuset på arbetsmarknaden.

Detta program ger deltagarna tillgång mer intensiv coaching (jämfört med det tidigare systemet). Således erbjuder arbetsförmedlingen deltagarna en coach som de kan välja själva bland flera privata aktörer. De hjälper deltagarna att uppfylla sin plan för att ge dem råd, kontakter och coaching.

Å andra sidan är kommunerna ansvariga för kurserna i svenska och de som handlar om det svenska samhället, även om detta i praktiken kan utföras av arbetsförmedlingen eller liknande aktörer.

Deltagare som får en etableringsplan och deltar i aktiviteter har rätt till etableringsförmåner och i vissa fall också bostadsförmåner. Till skillnad från det tidigare systemet är fördelarna individuella och lika över hela landet. Om deltagarna arbetar för lön medan de följer en plan kan de i de flesta fall behålla sina förmåner och kan fortsätta göra det under hela tiden med en plan, i högst 24 månader, eller tills de har arbetat heltid i sex månader eller påbörjat en högskoleutbildning. Förändringen i förmåner kan ha bidragit till de positiva resultaten. Efter att detta program har installerats har Sverige sett en liten positiv effekt. Särskilt i sannolikheten att hitta ett jobb eller att öka flyktingars inkomst. Det måste emellertid inses att det tar tid att inrätta ett sådant program och det tar flera år att observera dess egentliga effekter.

Kulturella kompetenser för socialt arbete

Vad är kultur?

Kultur är ett mycket komplext och omtvistat koncept. Det är svårt att tillhandahålla en definition som omfattar de olika förståelser som finns för denna term. En allmän förståelse kan emellertid definieras enligt följande, "de vanliga övertygelserna, sociala formerna och materiella egenskaperna hos en ras, religiös eller social grupp". Det är viktigt att inse att kulturer är under konstant förändring och inte förblir statisk.

Många olika kulturer känns igen globalt och bland de vanliga inkluderas kinesiska, japanska, indiska, spanska, italienska och grekiska kulturer. I vissa indiska familjer är det vanligt att den yngre generationen lätt vidrör sina morföräldrars fötter när de hälsar på dem. Den här gesten utförs för att visa respekt. Kultur som ord har också använts i olika sammanhang som skolkultur, ungdomskultur, interkulturell, multikulturell, etc. I det här fallet är det viktigt att veta att även om invandrare och flyktingar som anländer till Europa kan ha en etisk kulturell bakgrund såsom arabisk kultur är det dock viktigt att veta att de också har olika kulturella perspektiv i sitt liv som kan definiera deras kultur mer exakt. Till exempel kan en ung invandrare från Afghanistan hitta mer gemensamt kulturellt engagemang med en annan ung person från ett annat land på grund av att de båda delar samma ungdomskultur. Därför bör socialarbetare vara medvetna om den kulturella bakgrunden för invandrare eller flyktingar som de arbetar med.

Kultur består dessutom av sociala regler och normer som lärs genom att efterlikna beteenden eller få veta (muntligt) hur man ska agera. En ung person eller ett barn vet inte hur man ska agera på rätt sätt i en social miljö förrän de får instruktioner om hur man ska bete sig av en medlem av sin kulturgrupp. Nyanlända flyktingar och invandrare kan ibland behöva kämpa för att anta en ny kultur eftersom de har varit i den nya miljön en kort tid och inte ännu är medvetna om normer och sociala regler. Det är också viktigt som socialarbetare att inse att individernas som identifierar sig med en specifik kultur inte uppträder på samma sätt och att kulturer inte är homogena helheter. Det betyder att det finns stor mångfald inom en kulturell grupp. I vissa fall behandlar människor individernas som identifierar sig med en annan kultur bättre än sin egen. Negativ behandling mot dem som uppfattas som annorlunda kan bero på olika orsaker inklusive: missförstånd, brist på kunskap och motstånd mot förändring. Ökningen

av sociala spänningar över hela Europa som svar på flyktingkrisen kan ses som ett perfekt exempel.

Integration

”Handlingen eller processen för att förena olika saker [HK1]”.

Många icke-statliga organisationer och statliga organisationer utvecklar program som syftar till att föra samman olika samhällen. En nyckelfaktor för att underlätta integration är att ha en klar förståelse och uppskattning för de kulturer som du arbetar med. Underlåtenhet att göra detta kan leda till misslyckade integrationsförsök. I vissa kulturer är det svårt för män och kvinnor att delta i samma aktivitet. Därför bör sådana frågor beaktas och lämpliga händelser som gör det möjligt för män och kvinnor att samlas bör hållas. Det är en viktig skillnad mellan integration och inkludering. Inkludering är ett nyare perspektiv. Inkludering fokuserar på samhällets ansvar att anpassa sig, inte människorna (Till exempel personer med funktionshinder, människor i sociala utsatta situationer och migranter.)

Interkulturalitet

”Närvaron av eller stöd för närvaron av flera distinkta kulturella eller etniska grupper i ett samhälle”.

Det finns ett stort behov av multikulturalism i världen idag, särskilt när vi överväger flyktingkrisen. Storskalig migration har gjort det möjligt för människor från olika kulturer att dela samma miljö och resurser. Som ett resultat har människor antingen lärt sig att samarbeta eller blivit allt mer intoleranta gentemot kulturer som skiljer sig från sina egna.

I vissa skolor firas multikulturalism och dess vikt betonas. Skolorna kan hålla interkulturella dagar där elever lär sig om kulturerna som deras kamrater identifierar sig med. Detta ökar medvetenheten och uppmuntrar en öppen och välkomnande attityd gentemot olika kulturer [HK2]

Diskrimineringsprocessen

Diskriminering härrör från några viktiga processer bland annat stereotyper, som skapar fördomar som sedan leder till diskriminering till följd av våra övertygelser mot en viss grupp eller individuella.

Stereotyper kan definieras som förenklade tankar och mentala generaliseringar av någon grupp av människor där vi antar att alla individerna i den gruppen har samma egenskaper (stereotyper kan vara både positiva eller negativa). Även om mycket framsteg har gjorts under åren [HK1], är stereotyper fortfarande en stor del av vårt samhälle.

Exempel från en fallstudie:

John gick till biblioteket, han letade överallt efter bibliotekarien som skulle vara en gammal kvinna, bära glasögon och vara sur. Han blev förvånad när bibliotekarien faktiskt var en man med ett stort skägg och ett mycket glatt ansikte! John stereotyperade bibliotekarien.

Fördomar är stereotyper + känslor. De kan också vara positiva eller negativa, men vi använder ofta detta ord för att beskriva starka negativa känslor gentemot någon grupp av människor [HK3].

Även om mycket framsteg har gjorts genom åren [HK4], är fördomar fortfarande mycket en del av vårt samhälle.

Diskriminering

Diskriminering är fördomar i handling. När vi har negativa stereotyper gentemot någon grupp och har negativa känslor, är det mycket troligt att om vi får makt, diskriminera den gruppen människor på många sätt. Även om mycket framsteg har gjorts genom åren är diskriminering fortfarande en stor del av vårt samhälle.

Exempel på konceptet

En japansk familj har nyligen invandrat till Spanien. Sonen går på en lokal skola och har blivit mobbad för att han kommer från Japan. Han kallas rasistiska namn, knuffas i korridoren och blir tillsagd att "åka hem". Föräldrarna klagade till läraren och rektorn, men skolan har inte vidtagit några åtgärder mot de rasistiska trakasserierna och mobbningen har fortsatt.

Socialt arbete som en anti-diskriminerande praxis

Kulturellt kompetenta socialarbetare:

Är medvetna om att praxis inte kan vara neutral, värdefri eller objektiv.

Är medvetna om och visar hänsyn för sitt eget kulturarv.

Är medvetna om hur deras egenkulturella bakgrund och erfarenheter, attityder, värderingar och fördomar påverkar psykologiska processer.

Är medvetna om de negativa, känslomässiga reaktionerna från att främja andra ras- och etniska grupper som kan vara skadliga för deras klienter.

Är medvetna om stereotyper och förutfattade uppfattningar som de kan hålla mot andra ras- och etniska grupper.

Är villiga att göra ändamålsenliga förändringar i sina känslor och tankar gentemot andra etniska grupper.

Är medvetna om skillnader i värde och respekt. Mellan sig själva och klienter när det gäller rasetnicitet, kultur och övertygelser och är villiga att kontrastera sina egna övertygelser och attityder med de som är kulturellt annorlunda på ett icke-bedömande sätt.

Respekterar klienternas andliga tro och värderingar om psykologisk och mental funktion.

Värderar tvåspråkighet och ser inte ett visst språk som mer värdefullt över andra.

Värderar det sociala yrkesmässigt engagemang för social rättvisa.

Värderar det sociala arbetet i empiriskt baserad praxis.

Kan också känna igen gränserna för kompetens och expertis.

Källa från Greene et al 1998

EKONOMISK VÄLBEFINNANDE FÖR FLYKTINGAR:

Innan vi diskuterar ekonomiskt välbefinnande måste vi definiera välbefinnande eftersom dessa två element är nära besläktade.

Maslows behovshierarki hänvisar till personers viktigaste behov. Dessa är totalt fem: fysiologiska behov, säkerhetsbehov, tillhörighet och kärleksbehov, uppskattningsbehov och självaktualisering.

Dessa behov kan också representeras med en överlappning av olika behov samtidigt.

Virginia Henderson, som arbetade som sjuksköterska, definierar ett annat sätt att bestämma de viktigaste behoven hos varje person. Hon hänvisar till fjorton behov som behöver uppfyllas för att definiera en persons välbefinnande.

Dessa är: andas, dricka och äta, att röra sig och ha en bra hållning, sova och vila, klä sig och klä av sig, upprätthålla sin temperatur, att rengöras och skydda ens integritet, undvika faror, kommunicera, agera enligt ens tro och värden, att ha ett syfte, skapa och underhålla och lära sig.

Alla dessa element kräver ekonomiskt välbefinnande och erbjuder ett sätt att öka det samtidigt.

VAD ÄR EKONOMISK VÄLBEFINNANDE

Det vanligaste sättet att definiera "ekonomiskt välbefinnande" är att bestämma marknadsvärdet för varor som en person/hushållet kan konsumera under en tidsperiod.

Människor når ekonomiskt välbefinnande när de för det första kan köpa varor och tjänster de behöver, för det andra när de har tillgång fritid och nöje, och för det tredje när de har alternativet att konsumera resurser även om de inte konsumeras.

FAKTORER SOM PÅVERKAR EKONOMISK VÄLBEFINNANDE

Enligt olika resurser innebär ekonomiskt välbefinnande olika saker.

Först och främst är inkomstbeloppet det viktigaste elementet. En lön eller en finansiell hjälp påverkar förmågan att konsumera. Tillträde till anställning är viktigt för att öka livskvalitén.

Ett annat element som påverkar är prisnivån. Detta skiljer sig från land till land men också från stad till stad inom samma land. Behovsnivån påverkar också välbefinnandet.

Ekonomiskt välbefinnande beror också på hushållens sammansättning. En person som är ensam eller har barn, ett par med eller utan barn, antalet barn påverkar köpkraften och behoven.

En persons ålder har en verklig inverkan på dess ekonomiska välbefinnande. Människor som är äldre, desto mer kan de behöva vård eller/och anpassade produkter. Behovskostnaderna för äldre människor minskar deras köpkraft, särskilt om de inte kan arbeta.

På samma sätt kan sjukdom (föräldrar eller barn) påverka det ekonomiska välbefinnandet eftersom det kanske inte tillåter funktionshindrade att arbeta.

Som vi ser i följande exempel är grader och tillgång till samhället viktiga punkter som kan förbättra flyktingarnas ekonomiska välbefinnande.

Metoder för att stödja flyktingar

FRANKRIKE: Singa

Huvudmålen för denna förening är att bygga ett mångfaldigt samhälle där var och en, oavsett ursprung, kan utveckla sin potential och hitta jobbanställningsmöjligheter. De skapar jobbanställningsmöjligheter för flyktingar och deras värdsamhällen att träffas och samarbeta. De vill också förbättra medvetenheten och förändra uppfattningen om flyktingar och asylsökande. De har huvudkontor i Paris och andra mindre kontor i olika franska städer.

Singa noterar att flyktingarnas största svårighet är att hitta ett jobb. Utav flyktingarna i verksamheten har 81,6% arbetat i sitt hemland men 60,2% är arbetslösa i Frankrike. De viktigaste svårigheterna de möter är det franska språket, svårigheter att hitta en plats att lära sig det, brist på arbetserfarenhet, familjeförpliktelser, förstå sättet att leva i Frankrike.

De nya invandrarna lider av en nedgradering av socialklass samt utbildning. 36% av flyktingarna tycker även att de genomgår en yrkesnedgradering.

<https://www.singafrance.com/>

ENGLAND: Techfugees

Föreningen Techfugees finns i Storbritannien och skapades efter att de noterades att europeiska flyktingar hade mer prestigefyllda jobb innan de migrerade. Enligt föreningen har en majoritet av flyktingarna en smartphone och att denna teknik kan stärka flyktingarna. Utrymmen mellan teknikföretag och flyktingar har skapats. Alla dessa saker erbjuder sätt att hitta ett jobb, en utbildning och motivera till arbete.

<https://techfugees.com/>

LUXEMBOURG: Association de Soutien aux Travailleurs Immigrés (ASTI)

Association de Soutien aux Travailleurs Immigrés (ASTI) skapade ett fyrstegsprogram för att hjälpa flyktingar och asylsökande som vill integreras genom arbete. I början möter invandrare en förmedlare för att prata om sina tidigare jobb. Sedan utbildas han/hon för att förstå Luxemburgs samhälle, lagar och seder. Han/hon lär sig också hur man skapar ett CV, hur man pratar under en intervju, hur man skapar sitt eget företag. I slutet gör han/hon en 240 timmars lång praktik.

<https://www.asti.lu/connections/>

ITALIEN: Associazione di promozione sociale Cambalache

Associazione di promozione sociale Cambalache har noterat att asylsökande riskerar att drabbas av arbetskraftsutnyttjande i jordbrukssektorn, så det ger dem en möjlighet att arbeta i denna sektor under faire villkor.

<http://www.beemyjob.it/>

Quanta Risorse Umane

Quanta Risorse Umane-projektet erbjuder flyktingar ett sätt att passa in i det italienska samhället i ett fyra stegsprogram. I den första utbildas migranter om lagen och det italienska språket. De kan få ett certifikat på A2-nivå. Efter det hjälper ett team av professionella kulturförmedlare och rådgivare dem att utveckla en individuell plan anpassad till deras färdigheter och motiv. Det tredje steget är en utbildning med undervisning i specifika färdigheter för att bli elektriker, svetsare, snickare eller rörmontör. I slutet och efter att ha godkänt certifieringen, hjälper arbetsförmedlingen de förbereda ett CV och ansöka om ett jobb.

<https://www2.quanta.com/news/quanta-premiata-dallonu>

Språkinläring för flyktingar

Att lära sig ett andraspråk.

Tiden det tar att "behärska" ett språk varierar, det finns många överväganden som kan påverka den tid som krävs för en flykting att slutföra inläringen av ett nytt språk.

De som fördjupar sig helt i det nya språket har en mycket bättre chans att lära sig mer effektivt och snabbare än de som bara övar ibland. Totalt uppslukande betyder att läsa, skriva, prata, kommunicera, lära sig och använda språket som sitt primära språk.

Det finns ett intressant koncept av en irländsk polyglott vid namn Benny Lewis, som kan anpassas för effektiv socialarbete. Lewis kan nu tala 11 språk, och konceptet är; det är en bra idé att göra misstag, göra så många misstag du kan, för det betyder att om du gjorde 100 misstag, försökte du minst 100 gånger. Detta koncept kan överföras till socialt arbete, som nämns i avsnittet ovan. *"Värdet av tvåspråkighet och att inte se ett annat språk som mer värdefullt över andra"*

<https://www.fluentin3months.com/tedx/>

Att lära sig ett andraspråk erbjuder en mängd omedelbara fördelar och även långsiktiga fördelar såsom;

- Förbättrad kognitiv funktion
- Anslutning med lokalbefolkningen om du är i deras land
- Jobbmöjligheter och konkurrens
- Förbättrad kulturell förståelse
- Förtroende för att göra misstag

Spansktalande barn i klass 1 och 3 testades för att undersöka förhållandet mellan graden av tvåspråkighet i engelska och spanska, intellektuell utvecklingsnivå och prestanda på två tester av kognitiv perceptuell funktion. En positiv, signifikant relation hittades mellan relativa språkkunskaper och kognitiv perceptuell prestation. Duncan, S. E., & De Avila Edward A. (1979). Tvåspråkighet och kognition: Några nyare resultat. NABE: Journal for National Association for Tweeting Education, 4 (1), 15-50. från ERIC-databasen.

Barn och språk

De studier du hittar länkade nedan är citerade från

https://onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1207/s15516709cog1401_2

"Sammanfattningsvis har vi funnit bevis på effekter av prestanda många år senare i både primär och sekundärspråk."

"I båda fallen stöder uppgifterna om mognadstillstånd. Språkelever som börjar förvärva språk i ett tidigt moget tillstånd presterar betydligt bättre än de som börjar i ett senare mognadstillstånd. (Newport, E. L. (1990), Maturational Constraints on Language Learning. Cognitive Science, 14: 11-28. doi:10,1207/s15516709cog1401_2)

Denna information och den vetenskapliga studien har otroligt stor effekt på det faktum att yngre elever (tidig mognad) har en betydligt bättre prestanda jämfört med de äldre (senare mognad). Denna information är viktig eftersom det kan finnas kopplingar mellan yngre studenter som talar sitt modersmål hemma, vilket kan ha betydelse för familjens dynamik.

Faktorer som påverkar barns utbildning

Socioekonomiska faktorer

Det har gjorts en enorm mängd forskning som visar en konsekvent koppling mellan socioekonomisk status och förmåga att utbilda sig,

(White, K. R. (1982). *Förhållandet mellan socioekonomisk status och akademisk prestation. Psychological Bulletin*, 91 (3), 461-481. <http://dx.doi.org/10.1037/0033-2909.91.3.461>)

Sociala + peerrelaterade faktorer

Påverkan av den sociala miljön och affektiva faktorer på akademisk prestation identifierades redan på 1970-talet. Resultaten av regressionsanalysen indikerar att vänlighet och öppenhet har största effekten bland sociala faktorer. Resultaten visar att samvetsgrannhet, öppenhet och akademiskt självbegrepp förklarar det mesta av variansen i inre motivation. Inneboende motivation verkar ha betydande effekt på dessa tre variabler. ” (Anikó Zsolnai (2002) *Förhållande mellan barns sociala kompetens, lärandemotivation och skolprestanda, Utbildningspsykologi*, 22: 3, 317-329, DOI: 10.1080/01443410220138548)

Miljö + hemmiljö

Resultaten av denna studie har stött tidigare fynd som har visat ett positivt samband mellan akademisk prestation, motivation och hemmiljö.

Fynd visade att en gynnsammare hemmiljö motiverar ett barn att utmärka sig i skolan. (Muola, J. M (2010, 19 april). En studie av förhållandet mellan akademisk prestation och hemmiljö bland åtta elever. Hämtad 18 oktober 2019, från

[http://41.89.55.71:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/105/Muola_A study of the relationship between academic achievement.pdf?sequence=1&isAllowed=y.](http://41.89.55.71:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/105/Muola_A%20study%20of%20the%20relationship%20between%20academic%20achievement.pdf?sequence=1&isAllowed=y))

Dessa fynd stöder observationen gjord av Atkinson och Feather (1966) att barn från gynnsamma hemmiljöer tenderar att ha ett stort behov av prestation i motsats till de från ogynnsamma hemmiljöer. Utvecklingen av ett stort behov av prestation kan spåras till barndomsträningstekniker där framgångsrika föräldrar är kända för att ge oberoende utbildning som sannolikt kommer att främja hög prestationsmotivation (Atkinson och Feather, 1966; Heckhausen, 1967). Barnuppfostringspraxis varierar med socioekonomisk bakgrund och utbildningsnivå. Resultaten stöder också tidigare fynd från andra forskare (Gottfried et al., 1998; Bansal et al., 2006). (Atkinson JW, Feather NT (Eds) (1966). *Theory of Achievement Motivation*. New York: John Wiley och söner.)

UTBILDNING AV VUXNA FLYKTINGAR

"Börja från 0"

Flyktingarnas utbildningsbakgrund är mycket olika. Det varierar från ingen skolgång till doktorsexamen och yrkeskvalifikationer.

Till exempel har 27 % av syriska migranter en universitetsgrad och maliska migranter är ofta från mitten till överklassen i sitt land.

Många flyktingar är mer utexaminerade än majoriteten av människorna i deras värdland. Men de mesta av dem har inga bevis på sina grader eller tidigare erfarenheter. Att veta och kontrollera deras bakgrunden är ett sätt att hjälpa dem att fullfölja sina kvalifikationer, att utveckla en ny eller att ha en som hjälper dem att hitta ett jobb.

Europeiska unionen har utvecklat verktyg för att hjälpa värdländer och lokala föreningar att följa migranter och att hjälpa dem att inkludera i EU:s samhälle.

Dessa verktyg kan också användas för flyktingar och asylsökande från erkännande av grader och yrkesbakgrunden till arbetsmarknaden.

EU:s kompetensprofilverktyg för tredjelandsmedborgare är ett verktyg som hjälper till att kartlägga färdigheter, kvalifikationer, och arbetsupplevelser och att ge migranter personifierade råd om ytterligare steg. Det ger möjlighet att förklara hur man erkänner examensbevis, färdighetsvalidering, vidareutbildning eller stödtjänster för anställning.

<https://ec.europa.eu/migrantskills/#/>

Ett annat verktyg är EAR Manual. Det förklarar landets alla professionella aspekter av erkännande av främmande kvalifikationer, och mål. Med detta system har alla europeiska värdländer samma integrationsprocess för att erkänna examensbevis och professionella erfarenheter av en migrant. Det tillåter en likabehandling för alla migranter oavsett deras värdland.

<http://ear.enic-naric.net/emanual/index.aspx>

UTBILDNINGSPRAMGÅNGAR FÖR BARN

Totalt behöver inte mindre än 1,5 miljoner barn internationell skyddsstatus i EU och Turkiet. De flesta av dessa barn har redan tappat i genomsnitt två och ett halvt år skolgång i sitt hemland på grund av allvarligheten i konflikterna och våldet.

Utbildning är en grundläggande rättighet som främjas av flera internationella konventioner. Dessutom föreskriver konventionen om flyktingar (artikel 22) lika tillgång grundutbildning och åtminstone likalikebehandling av främmande medborgare för andra kategorier av utbildning.

I själva verket har skola och lärare en viktig roll att spela för att hjälpa barn att integreras i sitt nya land.

I de flesta europeiska värdländer måste barnmigranter och asylsökande gå i skolan oavsett deras regelbundna eller oregelbundna vistelse. Ändå är det svårt att välkomna barn som inte talar språket och som har drabbats av svårigheter tidigare. Vissa värdländer (Sverige, Danmark osv.) Erbjuder dem en specifik utbildning för att lära sig språket innan de börjar i skolan.

School Education Gateway är en webbplats som ger lärarna möjlighet att prata om deras metod och sätt att lära sig.

<https://www.schooleducationgateway.eu/fr/pub/latest/news/exchange-of-practice-to-suppor.htm>

En annan webbplats är särskilt avsedd för skolor med migrerande barn. De kan prata om sina svårigheter och deras lösningar. En av de utvalda grupperna handlar om att integrera migrantelever i skolan. Lärare erbjuds också utbildning.

<https://www.etwinning.net/en/pub/about.htm>

I Tyskland, Italien, Serbien och Grekland erbjuder IRC Education in Europe ett tekniskt stöd för skolan och hjälper lärare att skapa en säker miljö i skolan, verktyg och material för att utveckla akademiska och sociala emotionella färdigheter.

<https://www.resettlementresources.org/europe/educati>

Flyktingarnas psykologiska upplevelser

Flyktingar reagerar och möter trauma på olika sätt. Vissa flyktingar utvecklar inte symtom efter trauma. Andra kanske bara upplever påverkan av traumat senare

Några vanliga symtom på posttraumatisk stressstörning kan uppstå som:

- Svår ångest
- Problem med att sova (sömlöshet, mardrömmar)
- Irritabilitet, aggressivt beteende, arga utbrott,
- Skam, rädsla, depression
- Undvikande (undvika folkmassor, kollektivtrafik)
- Destruktivt beteende (dricka för mycket, köra för snabbt, osv ...)
- Inhållande oförmåga att känna positiva känslor (glädje osv ...)
- Hjälploshet (känslig, svag)
- Skuld känsla (survivor's guilt)
- Panikångest
- Sorg
- Dissociation (flashbacks)

- Ätstörning
- Psyko-sexuella problem
- Flera känslomässiga besvär
- Hopplöshet om framtiden
- Social isolering
- Känslomässigt bedövd

Interessenters råd för de som arbetar med flyktingar:

- Identifiera din funktion och meddela flyktingen
- Visa sympati
- Undvik upprepade frågor
- Respektera personens tempo
- Kommunicera vikten av sekretess
- Bedöm inte
- Ta aldrig ett beslut för henne/honom
- Förenkla inte eller överdriva hans/hennes upplevelse

För att hantera stress och förhindra utbrändhet,

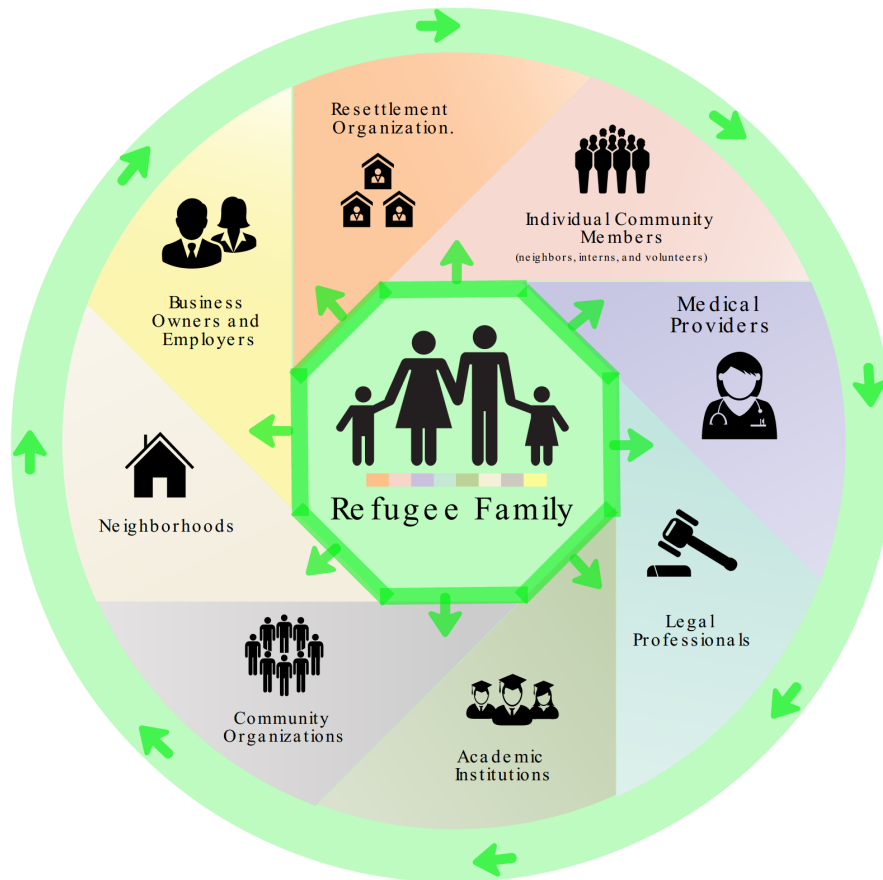
Som socialarbetare måste du:

- Vara medveten om din funktion
- Acceptera gränserna för denna funktion
- Var uppmärksam på tecken på stress (skuld, ilska, oro)

Integrationsmodell för flyktingbosättningar

Community Integration Model of Refugee Resettlement

Engaging Refugees and Community Partners for Cumulative Social Impact

Samhällsintegrationsmodellen för flyktingar tillhandahåller ett tvärvetenskapligt sätt att arbeta för socialarbetare eftersom de stöder en framgångsrik bosättning och integration av flyktingar då den engagerar lokalsamhället i ombosättningen. Det är viktigt att notera att vidarebosättning, trots den allmänna modellen som vidarebosättningsbyrån tillskrivs, får lokalsamhällets en mindre del. Den lokala kulturen och tillgängliga resurser formar en flyktings upplevelser precis som deras lokala ombosättningsbyrå.

Som socialarbetare kan vi:

- Identifiera varje organisations korsningsområden och skapa vägar till partnerskap genom att förbättra inkluderande dialoger.

- Anta kulturkänsliga tillvägagångssätt för flyktingars situationer genom att utbilda fler socialarbetare i arbetet med flyktingar och asylsökande.
- Sprida medvetenhet om flyktingarnas kultur bland det lokala civilsamhället.

Socialarbetare inom ett tvärvetenskapligt team

I ett tvärvetenskapligt team arbetar specialister nära med att dela specialistkunskap över olika discipliner. Varje person tar ansvar för att samordna sin information och ingripande med de från andra medlemmarna i teamet. Eftersom ingen enskild typ av specialist ses ha alla svar, värderas varje typ och alla specialiteter har samma status (Dale, 1996). När det gäller att socialt arbete med flyktingar måste socialarbetare vara öppensinnade och redo att arbeta med ett team av proffs för att erbjuda bästa möjliga service för vård för unga flyktingar.

Sammanfattning och slutsatser

Detta sista avsnitt kommer att sammanfatta materialet som presenterats i tidigare delar och avslutas med rekommendationer för framtida praxis och forskning med flyktingar och invandrare samt sammanhanget för socialt arbete med flyktingar och invandrare.

Den första delen av denna guide presenterade definitioner som är avgörande att förstå när man arbetar med flyktingar.

Avsnittet innehåller en översikt över flyktingar och avgörande terminologi för effektiv socialpraxis. Varje avsnitt som följde förklarade effektiva tjänster, metoder och teorier som kan stödja en socialarbetares praxis i Europa idag. Många teorier har utvecklats för att förklara varför människor migrerar från sitt ursprungsland till oss och de främsta orsakerna till flyktingkrisen. Som ett resultat omfattar denna guidebok många ideologier på makro- och strukturnivå som måste bli en del av vårt socialarbete.

Bibliografi

- [1] <https://www.unhcr.org/asylum-and-migration.html>
- [2] <https://www.unhcr.org/news/latest/2016/3/56e95c676/refugees-migrants-frequently-asked-questions-faqs.html>
- [3] https://www.ohchr.org/EN/UDHR/Documents/UDHR_Translations/eng.pdf
- [4] <https://www.rescue.org/article/migrants-asylum-seekers-refugees-and-immigrants-whats-difference>
- [5] <http://www.unesco.org/new/en/social-and-human-sciences/themes/international-migration/glossary/migrant/>
- [6] <https://www.unhcr.org/protection/statelessness/3bbb25729/convention-relating-status-stateless-persons.html>
- [7] <https://www.unrefugees.org/refugee-facts/what-is-a-refugee/>
- [8] <https://www.rescue.org/article/migrants-asylum-seekers-refugees-and-immigrants-whats-difference>
- [9] <https://www.sandiegouniontribune.com/opinion/readers-rep/sdut-immigrant-migranr-undocumented-europe-syria-2015sep25-story.html>
- [10] <https://www.unrefugees.org/refugee-facts/what-is-a-refugee/>
- [11] <https://refugeehealthta.org/physical-mental-health/mental-health/adult-mental-health/traumatic-experiences-of-refugees/>

Bibliografi

Ann Numhauser-Henning-Mia Rönmar, åldersdiskriminering och arbetsrätt: komparativa och konceptuella perspektiv i EU och därefter. (Hämtad 13 oktober 2017)

Lauri Scherer 2009, Diskriminering, Greenhaven Press.

Bernadette Dorr, stereotyper och uppfattningen av diskriminering: förstå minoritetens arbetsrelaterade attityder och beteenden.

Ytterligare läsning [HK6]

N. S. Sutherland & Rosemary Bowman, "Discrimination of circles and squares with and without knobs by goldfish"

Teaching community: a pedagogy of hope, bell Hooks - Routledge - 2003

Discrimination: the limits of law B. Hepple-Erika Szyszczak - Mansell – 1992

Judith Robertson, Teaching for a tolerant world, grades K-6: essays and resources
- National Council of Teachers of English - 1999

<https://www.encyclopedia.com/education/encyclopedias-almanacs-transcripts-and-maps/economic-well-being>

<https://www.mayoclinic.org/diseases-conditions/post-traumatic-stress-disorder/symptoms-causes/syc-20355967>

<http://www.startts.org.au/media/Resource-Working-with-Refugees-Social-Worker-Guide.pdf>